

हाम्रो पत्रिका

HAMRO PATRIKA VÅR AVIS

ORGAN FOR NORGE-NEPAL FORENINGEN

ISSN 1891-0920

Nr 3 Sept 2013

INNHold :

HVORFOR REISER VI OG HVORDAN? 2
MEDLEMSMØTE 12. SEPTEMBER

EXCHANGE NORWAY – NEPAL	5
NY NORSK AMBASSADØR I KATMANDU	9
PRIO-SEMINAR OM DEMOBILISERINGEN I NEPAL	10
NRNA ANNUAL GENERAL MEETING AND TEEJ CELEBRATION	13
FLERE BILDER FRA FOTOKONKURRANSEN	15
HVA HAR SKJEDD SIDEN SIST	17

Forsiden:

Tegning av Diwakar Chettri

Kilde: Nepali Times

#673 September 13-19, 2013

(Se artikkel: Hva har skjedd siden sist)

Hamro Patrika legges ut som en pdf fil på Norge-Nepal foreningens hjemmeside: www.norge-nepal.no. Medlemmer som har betalt medlemskontingent for 2012 og /eller 2013 får dette nummeret per epost. Enkeltmedlem kr. 175, familie kr. 225, organisasjon kr. 350.

Usikker på om du har betalt kontingenten ? Kontakt kasserer Smita Malla smitamalla@hotmail.com

Hvorfor reiser vi og hvordan?

Nesten 30 personer kom til Norge-Nepalforeningens møte om dette temaet den 12. september 2013. Planen var å ha tre innledere, men Glenn Magnussen og David Durkan måtte melde avbud. Glenn Magnussen bidro likevel med et spesielt svar på spørsmålet om hvorfor vi reiser: Han rett og slett måtte av sted for å finne "sin elskede" som han hadde lett etter i et par år og nå hadde fått nyss om ville være på en festival i Nederland. David måtte til fjells for å erstatte folk som skulle ha hjulpet til med et arrangement der.

Johnny Haglund.

Dette ga hovedinnlederen, Johnny Haglund, desto mere tid til å vise bilder og fortelle om sitt arbeide som fotojournalist, især for bladet Vi Menn. Fra den

Redaksjon: Marit Bakke

Norge-Nepalforeningens logo: Stein Fossum

Layout: Dag Norling

Forsidetegningen: Sigmund Setreng

første artikkelen til Vi Menn i 1994 har Johnny Haglund laget reportasjer fra 79 land, og er etter hvert blitt en internasjonalt anerkjent fotojournalist. Han har også utgitt 5 bøker.

Vi trodde knapt våre øyne under visningen av de innledende bildene, blant annet av ørkenlandskap i kveldslys, "Manhattan" i Jemen, og av en nepalsk bærer på en smal sti med en foss i bakgrunnen. Underveis spurte vi om fototekniske detaljer, man kan jo alltid bli bedre. Men vi skulle til Nepal og turen fra Num, forbi Makalu, over Sherpari Col på 6149 meter og til Lukla i Solu Khumbu. Vi fikk høre om jeepen som til slutt brøt sammen, om akklimatisering, om klatring over to pass, og Pemba som alltid visste veien, til og med i tåke. Underveis fikk en av de norske deltakerne såpass alvorlig høydesyke at han måtte fraktes ut med helikopter – det kostet 10.000 dollar. Oppe i fjellet

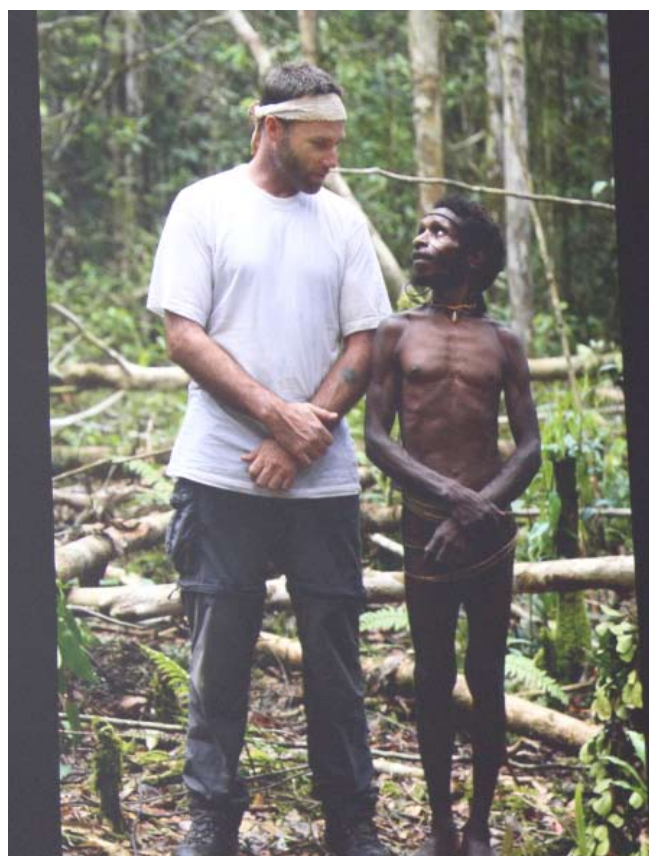

Johnny skriver ikke bare om eksotiske steder.

nektet en eldre kar å følge Johnny inn i en hule, for der var kanskje yetien.

Johnny er først og fremst fotograf, men han tenker alltid på å kunne fortelle en historie. Noen ganger etter oppdrag, men som oftest velger han selv reisemål. Dette ga han eksempler på med bilder fra Guinea, Namibia, Sibir, British Columbia, Utah og Jemen.

Hvis noen er i tvil: Johnny til venstre.

I pausen var det, tradisjonen tro, utlodning, kaffe, te og kake. Blant innspillene til møtets tema fortalte én om hvordan hun var blitt så begeistret

over Tharu-kvinnenes drakter at hun hadde sydd en selv. Stor var begeistringen da hun viste seg fram for dem. En annen snakket om lukten av Katmandu – til tross for støy og støv som møter deg når du kommer utenfor flyplassen, gir lukten alltid en slags fred i sjelen. En gutt fortalte om hvor fint det var å gå på tur gjennom spennende landsbyer i Nepal. En fjerde fortalte om det å være i Pisang i Annapurna-området, høyere enn Galdhøggippen og se opp 5000 meter på en av Annapurna-toppene – det ga perspektiver på tilværelsen. Også Glenn og David kunne bidra.

I et intervju med Byavisa Moss sa Glenn om sykkelturen i Asia: "Jeg fikk tenkt alle tanker jeg kunne tenke. Det var pilgrimsferd, sykkelstur og eventyr." Og David hadde sendt oss en hilsen om å være en god reisende: "Let no one say to your shame, that all was beauty here until you came." I boka "Penguins on Everest" kan du lese Davids tanker om dagens fjellklatring og ekspedisjoner.

Som avslutning viste Johnny Haglund bilder fra en families jakt på alligatorer i Louisiana, USA. Barna lærte å avlive alligatorene ved å skyte dem i hodet med en pistol. "De viftet i luften med pistolene, så jeg var litt engstelig og dukket flere ganger", sa Johnny.

Alle var enige om at det hadde vært en strålende kveld.

Tekst og bilder: Marit Bakke

(Bildene fra Johnnys presentasjon har dårligere kvalitet enn originalene)

Mange hadde kommet for å se og høre.

De røde prikkene viser hvor Johnny har vært.

Exchange Norway – Nepal

Exchanging students and workers between countries is probably the best way to increase cross-cultural understanding. It also enables people to learn more about the field people are studying or working with, and to assess the importance of different economic and political conditions, and cultural habits.

Photo: Bimala Adhikari

Uttam Khanal and Sachesh Silwal have participated in such an exchange. For one year (August 2012 to July 2013) they lived in Norway as part of Fredskorpset's (FK)

exchange program (see Hamro Patrika no. 3, 2012, pp. 11-13), with the Development Fund as their working place. For many years, the Development Fund has

collaborated with Local Initiatives for Biodiversity, Research and Development (LI-BIRD) in Nepal. Uttam and Sachesh applied, and were accepted by FK, to go to Norway.

The exchange program includes professional, social, and personal aspects, covered either separately or together at special events. For instance, when Uttam and Sachesh arrived at the FKs preparatory course in August 2012, the participants were dancing in a row while beating their feet against the wooden floor. However, most of the time was spent in meetings and on field visits in Norway and other countries, or in the office writing reports.

Both Sachesh and Uttam have been attached to the Agriculture, Biodiversity and Climate Change program, focusing on how to manage community-based

At the goat farm. Photo: Bimala Adhikari

biodiversity, how to increase farmers' adaptation to climate change in Nepal and other developing countries. They soon be-

Photo Sachesh Silwal

came aware of two differences between Norway and Nepal. If a meeting is set for 10 am, it starts at 10 am sharp in Norway, while in Nepal it may begin at 10.30 am or even 11 am. Another interesting experience was to observe the horizontal organisation of work in Norway, in contrast to a more hierarchical mode in Nepal.

Much of the training at the Development Fund was to define policies and plans, how to implement these in concrete projects, and to collect data for regular evaluation. They also had good learning experiences from visits to and meetings in France, Switzerland, and Ethiopia. The practical experiences included visits to farms in Norway; a goat farm and several cattle farms for milk and beef, one of them run on ecological principles.

It was natural for Uttam and Saches to meet other Nepalese living in Norway, particularly in Oslo and Ås, and to work with the Non-Resident Nepali Association (NRNA) on relevant issues for the

presentation about the consequences of rural-urban migration on land use in Nepal, and Satchesh was in charge of technical support and taking photos (see Hamro Patrika, no. 1, 2013, pp. 6-13).

When asked what was the greatest surprise in Norway, Uttam and Satchesh replied in unison with a laugh: "The food!" This included sharing the kitchen with other people who lived in the same apartment, including watching one of the persons trying new recipes and throwing away her unsuccessful trials. When winter approached it took some time to adjust to the increasingly shorter hours of daylight. One good part of the dark season was to watch the northern light during a

Uttam and Jostein Sande. Photo: Satchesh Silwal
Nepalese Diaspora. When the Norway-Nepal Association organized a seminar on "Culture, Power, and Social Change" in February 2013, Uttam gave an interesting

visit to Tromsø. Satchesh took time off to see Stockholm, Helsinki, Tallin, Prague, and Berlin. Uttam invited his wife to stay for a while and enjoyed visiting different parts of Norway and France. A few weeks

before they returned back to Nepal, they spent a weekend at a cabin on an island in a small lake north of Oslo.

Being now back in Nepal, they both look forward to transfer knowledge and experiences to their working place in Nepal. They know that some changes may take time, for instance, to run meetings on time.

Marit Bakke

Dinner at a Norwegian cabin.

Photo: Marit Bakke

On the West coast in Norway. Photo Bimala Adhikari

Ny norsk ambassadør i Katmandu

28. juli holdt Norad landmøte om Nepal. Foruten 4 personer fra Norad hadde 30 representanter for 18 organisasjoner og foreninger, blant annet Norge-Nepalforeningen, møtt fram. Kjell Tormod Pettersen ble pre-

sentert som Reidar Ramsliens etterfølger som norsk ambassadør i Nepal. Pettersen tiltrer den 1. oktober og ønsket, naturlig nok, ikke å si så mye om landet og situasjonen der. Han presenterte seg som en ganske vanlig person fra Nord-Norge med diplomatisk erfaring blant annet som nestsjef ved ambassaden i Beijing. Nå gledet han seg til å ta fatt på spennende oppgaver i enda et land.

Temaet for møtet var den norske støtten til det nepalske sivilsamfunnet og hvordan den kan få best mulige ringvirkninger. Norad gir for tiden støtte til 13 organisasjoner som har et eller flere prosjekter i Nepal. På møtet orienterte noen av disse organisasjonene om arbeidet i Nepal, blant annet om utfordringene de står overfor. Flere understreket hvor viktig det er at prosjektene gjennomføres i tett samarbeid med eksisterende lokale organisasjoner som ofte har masse erfaring og kompetanse. Det ble

Ambassadør Kjell Tormod Pettersen på Norads landmøte om Nepal.

Tekst og foto: Marit Bakke

også pekt på betydningen av at prosjektene har et helhetlig perspektiv ut over det ens egen organisasjon arbeider med.

Ambassadør Pettersen ønsket alle henvendelser velkommen, per e-post eller til ambassaden. Dette gjelder også hvis det handler om andre områder enn de som inngår i samarbeidsavtalen mellom Norge og Nepal for bistand (grunntutdanning, energi, og godt styresett). Vi vil lytte, men det er ikke sikkert alle blir like fornøyd med svarene vi gir, avsluttet ambassadøren med et smil.

PRIO-seminar om demobiliseringen i Nepal

"The Art of Demobilisation – Nepal, a Successful Story?" var temaet for et heldags seminar på Institutt for fredsforskning (PRIO) den 11. september, ledet av PRIOs direktør, Kristian Berg Harpviken. Den norske ambassaden i Katmandu hadde hjulpet med å skaffe innlederne og også utgitt heftet "Kunsten å avvæpne en geriljastyrke" (engelsk utgave "The Art of Demobilisation"). Ja, det har sannelig vært en kunst å holde fast ved en prosess som begynte i 2006. Da ble de nærmere 20 000 maoistsoldater samlet i 28 interneringsleirer. Meningen var at de skulle være der i seks måneder, de ble der i seks år.

General Bala Nanda Sharma.

Som leder av Army Integration Coordination Committee fra 2008 var general Bala Nanda Sharma (nå pensjonert) tett på begivenhetene. Det juridiske grunnlaget for komiteens arbeide ble lagt i flere

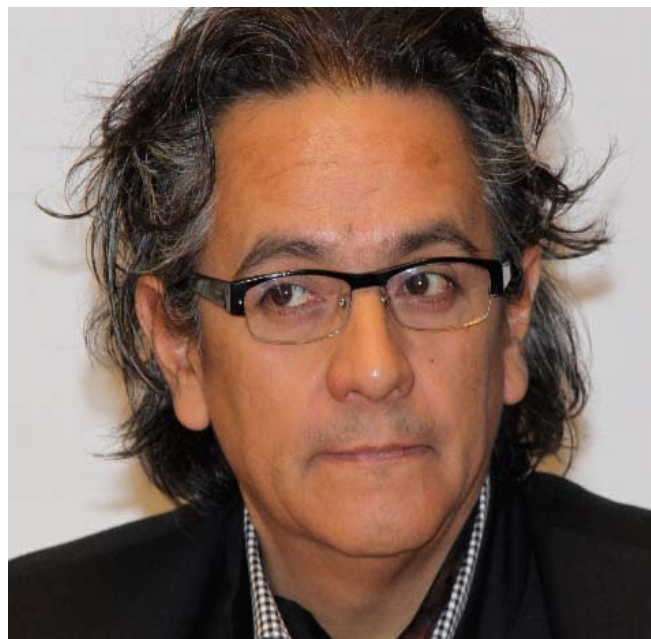
avtaler. I november 2006 inngikk maoistene og regjeringen "Agreement on Monitoring of the Management of Arms and Armies", med FNs representant i Nepal, Ian Martin tilstede (se Hamro Patrika nr. 1, 2007, side 5-7). FN ble bedt om å holde øye med begge siders, den nepalske hærens og maoistenes, soldater og våpen for å sikre at det planlagte valget kunne avholdes fredelig (etter flere utsettelse ble det avholdt i april 2008).

Ved inngåelsen av en omfattende fredsavtale i 2007 ble blant annet interneringsleirene opprettet. Maoistenes våpen ble lagret i containere som leirens maoist-kommandant hadde nøkkelen til. I følge en avtale mellom maoistene og den nepalske regjeringen skulle leiren overvåkes av FN/UNMIN. I oktober 2008 ble Special Committee/Army Integration Coordination Committee opprettet.

Sammen med UNMI N skulle den registrere antall maoistsoldater og utarbeide planer for hva som skulle skje med dem etter at de var ute av leirene. I første omgang registrerte UNMIN litt over 32 000 maoistsoldater. Omkring 23 000 meldte seg til nærmere registrering, og til slutt endte UNMIN med 19 602 maoistsoldater som fyllte kriteriene for å bli med videre i demobiliseringsprosessen. Blant disse var 2 793 født etter 1988, dvs. var 18 år eller yngre da konflikten sluttet i 1996.

I januar 2011 trakk UNMIN seg med øyeblikkelig virkning fra oppdraget med å overvåke demobiliseringsprosessen, og i løpet av få timer måtte Special Committee overta. Nå måtte det lages konkrete planer for integreringsprosessen. Maoistsoldatene fikk tilbud om å bli integrert i den nepalske hæren etter bestemte kriterier, de kunne delta i forskjellige kurser eller motta penger. Avhengig av rangen de hadde hatt i maoisthæren ble de delt inn i fire grupper som ble tilbudt henholdsvis 800,000, 700,000, 600,000 og

500,000 rupees (ca. 35 000 norske kroner), utbetalt i to omganger. Blant de 19 602 registrerte maoistsoldatene var status per september 2013 at nesten 2500 hadde forlatt leirene (noen hadde giftet seg med kvinner fra nærliggende landsbyer), 15 624 hadde tatt imot tilbudet om kontanter, 1422 var blitt integrert i den nepalske hæren, og 94 var døde.

Yohn Median-Vivanco.

Fra venstre: Wenche Hauge, General Bala Nanda Sharma, Kristian Berg Harpviken, Yohn Medina-Vivanco.

FNs oppdrag var ikke enkelt. Yohn Median-Vivanco fortalte at internasjonale aktører og NGOer i Nepal med sterke meninger om demobiliseringsprosessen til dels skapte problemer for de lokale partene. Å samle informasjon og data om demobilisering i Nepal og andre land var svært nyttige for å se hva som fungerte. I ettertid er lærdommen at slike prosesser må være tilpasset hvert lands spesifikke politiske, økonomiske og sosiale forhold og at folk opplever at de eier prosessen. Dette ble bekreftet av PRIOs egen Wenche Hauge som har forsket på lignende prosesser blant annet i Guatemala.

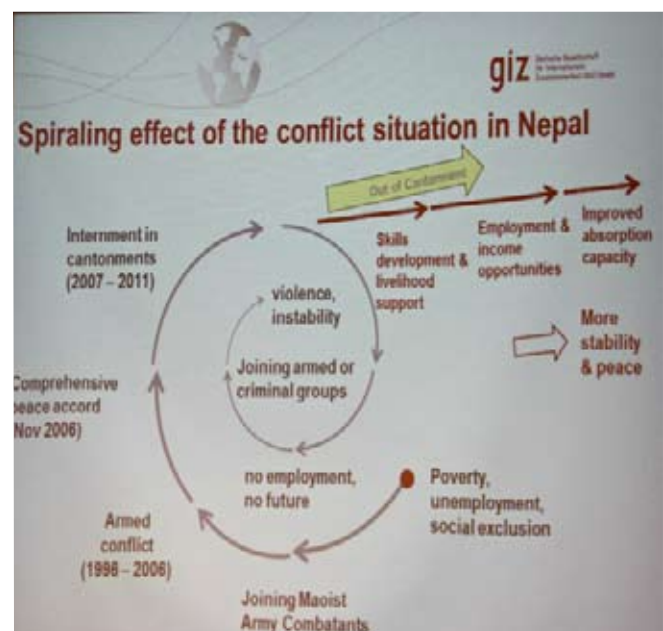

Heidi Gutsche.

Siden 1998 har Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) arbeidet i Nepal. I 2007 ba den nepalske regjeringen GIZ om å arbeide i interneringsleirene. Fra 2007 til 2011 støttet GIZ prosjektet "Support of Measures to Strengthen the Peace Process". Heidi Gutsche har vært prosjektleder i et år. Figuren nedenfor er en oppsummering av grunnlaget for konflikten, dens onde

sirkler og hvordan de kan brytes med konkrete tiltak. GIZ underviste maoist-soldatene i håndverk og landbruk, om å utvikle infrastrukturen i landsbyene og hvordan marginaliserte og utsatte grupper kunne styrkes for å delta sosialt og økonomisk. De hadde også tiltak for å tilrettelegge for konstruktive dialoger for å dempe de latente konfliktene som fortsatt finnes.

Seminaret var en gylden anledning til å forstå mer av den svært kompliserte prosessen med å avvæpne en geriljahær og, ikke minst, få dem tilbake til et nor-

Heidi Gutsche oppsummering av prosessen.

malt liv, det være seg i den nepalske hæren eller i lokalsamfunnene.

Har det vært en suksess? Langt på vei, selv om det fortsatt gjenstår mye for å forsone mange som sto på hver sin side i konflikten. Ikke minst er det viktig at Truth and Reconciliation Commission kommer i gang med sitt arbeide.

Tekst og foto: Marit Bakke

ANNUAL GENERAL MEETING AND TEEJ CELEBRATION IN NRNA

On Saturday, September 7th, about 100 Nepalese were gathered at Beno restaurant in Skøyenåsen, Oslo. The Non-Resident Nepali Association (NRNA) Norway held its Annual General Meeting / General Assembly and had also invited to Teej celebration.

One of the issues on the agenda was the collaboration with regional Nepalese organizations, instead of creating separate NRNA branches, and their relationship to the national office in Oslo, particularly how to split the membership fee. Chudamani Lamichhane, living in Stavanger,

Members of the NRNA Executive Committee with Chudamani Lamichhane.

During the break between the General Meeting and the Teej celebration people gathered outside in the wonderful Indian Summer afternoon.

was greeted as ICC member, representing NRNA Norway in its relationship with the NRNA head office in Kathmandu.

Nepali women and children dressed for Teej.

Teej was celebrated with very tasty daal bhat, music, and dance. It was nice to be present at another NRNA event and to confirm the good relationship and collaboration between NRNA and the Norway-Nepal Association.

Text and photo: Marit Bakke

Flere bilder fra fotokonkurransen

I forrige nummer av Hamro Patrika presenterte vi de tre vinnerne i fotokonkurransen som Norge-Nepalforeningen utlyste i forbindelse med utstillingen av Chitrakar-bildene i februar-mars.

I dette og de neste numrene av HP viser vi de andre bildene som ble sendt inn til konkurransen. Disse er uten juryens kommentarer, men de står godt på egne ben.

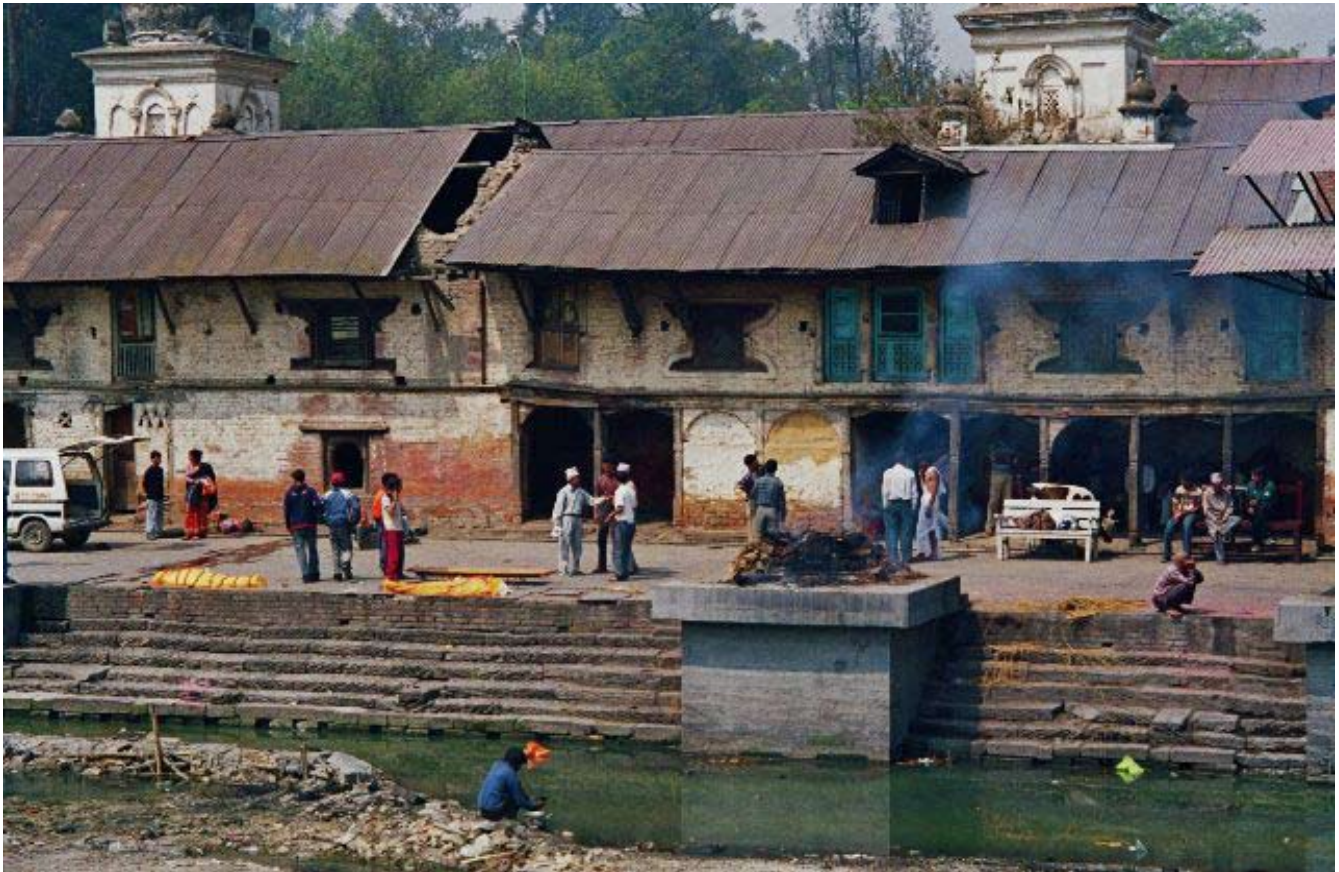
Fredrik Pettersen: Kvinne med iskrem.

Lars Johnson: Med hakke og spade.

Tordis Korvald: I Patan i 2008.

Marit Bakke: Likbrenning i Pashupatinath.

Hva har skjedd siden sist?

Alt tyder på at det endelig blir valg den 19. november. Demokratiseringsprosessen har stått i stampe lenge og derfor mener mange at avholdelsen av valget er helt nødvendig for å komme videre. Maoistene og 33 små partier er blitt engstelige for sviktende oppslutning og har kommet med forslag som kan utsette valget til april 2014, blant annet om hvor mange plasser Constituent Assembly skal ha. For tre måneder siden var de fire største partiene enige om 491 medlemmer. Den 17. september endret president Yadav den midlertidige grunnloven, "removing constitutional hurdles to the election", slik at tallet nå er 601, det samme som ved 2008-valget. Det er også en viss uro over sikkerheten under valget og om ID kort blir klare tidnok. Det blir hevdet at valget vil være en folkeavstemning om hva slags føderal stat Nepal skal være: basert på geografi eller etniske grupper/etnisk

identitet. Surveys indikerer at folk er skeptiske til etnisk basert føderalisme.

Siden slutten av mars har Chief Justice Khil Raj Regmi ledet Election Administrative Council. Utnevnelsen har vært omstridt fordi den satte Høyesterett og presidentembetet på sidelinjen og at skillet mellom den lovgivende og utøvende makt ble uklart. I Constituent Assembly skjer det ingen ting og folk lurer på hvorfor det i det hele tatt brukes penger på å holde den i live. Krangel internt og mellom partiene fortsetter som før, blant annet med gjensidige beskyldninger om korrupsjon. (Se tegningen av Diwakar Chettri på HP's forside).

Den 14. juli kunngjorde Finansdepartementet statsbudsjettet for 2013-14. Blant postene var 30 billion (milliarder) Rs til energi og 16 billion (milliarder) Rs til å gjennomføre valget til Constituent Assembly den

19. november. Regjeringsansatte får 18 prosent lønnsøkning, og velferdsytelser øker med 25 prosent.

I midten av august var det nærmest panikk blant flyselskaper og turister. På en pressekonferanse fortalte sjefen for Civil Aviation Authority of Nepal at han hadde skrevet et brev til operatørene om at fly med over 250 passasjerer ikke kunne lande på Tribhuvan flyplassen. Flyplassen ble bygget i 1968 og er utvidet og forsterket flere ganger. I 2011 ble det oppdaget sprekker på rullebanen og den fikk nytt lag asfalt. Flyselskapene påsto at de ikke hadde fått noe brev, og forvirringen var stor om hva som egentlig var bestemt. E-postene føk mellom venner og bekjente i flere verdensdeler: Hva skjer? Et spansk firma er engasjert for å sjekke rullebanen og gi råd. Med alle bestillingene som allerede er gjort sier flyselskapene at det er umulig å stenge flyplassen midt i turistsesongen. Derfor: God tur til Nepal.

Annet nytt:

- 27. april var det slåssing på Mt. Everest. Jonathan Griffith fra Storbritannia, Ueli Steck fra Sveits og Simone Moro fra Italia var på vei opp Alpine-stil da de på Lhotse Face (7.162 meter) møtte Sherpaer som fikset tauene for kommersielle grupper. Da europeerne ikke fulgte Sherpaenes oppfordring om å følge vanlig praksis og ikke gå videre mens slikt arbeide pågår, fløy skjellsord og stein i lufta. Et par dager senere var det forsoningsmøte i Everest Base Camp. Hendelsen tas som bekreftelse på den økende konflikten mellom kommersielle ekspedisjoner og Alpine-stil klatrere, især på Mt. Everest. Trist at slikt skjer, 60 år etter at Hillary og Tenzing Norgay nådde toppen.

- Handelen mellom Kina og Nepal har økt fra 10.7 billion (milliarder) rupees i 2003 til 53 billion (milliarder) i år. Nepal-China Chamber of Commerce melder om stadig flere besøk av kinesiske forretningsfolk som vil undersøke mulighetene for å investere i energi, infrastruktur, turisme, landbruk og minedrift.

I dag har kineserne nærmest monopol på prosjekter innenfor vannkraft, flyplasser og telekommunikasjon.

- Sammen med venner startet Samrakchan Ghimire, IT-utdannet, Birthday Forest. Folk ble invitert til å betale 980 rupees for å plante selv eller at andre plantet et "fødselsdags"-tre i en av de 17.000 community skogene i Nepal. Birthday Forest tar ansvaret for å passe på treet i tre år. En måned etter starten var det plantet 30 trær.

- Etter omkring 30 år som fotojournalist har Gopal Chitrakar åpnet sin første utstilling med malerier. Det skjedde i begynnelsen av september i Nepal Art Council. I Nepali Times står det at han i mange år jobbet i sin brors foto studio – mon tro om broren er Kiran Man Chitrakar?

- I begynnelsen av september utga Bhojraj Pokharel og Shristhi Rana "Nepal: Votes for Peace." Cambridge University Press. Boken handler om tiden før og under valget til Constituent Assembly i 2008 og er basert på Pokharels erfaringer som Chief Election Commissioner. Lærdommen er at fleksibilitet er nødvendig når det skal holdes valg etter en konflikt: "The peace process was more important than the election, so we were driven by politics and not by electoral technicalities", sa Pokharel på boklanseringen i Katmandu. Tragedien er at dagens politikere ikke har lært noe, sier han.

- I Guinness Record Book er Nepal oppført som landet med flest politiske partier per innbygger.

- Apropos slåsskampen på Mt. Everest tar vi med Kunda Dixits anmeldelse av "Penguins on Everest" av David Durkan (NNF styremedlem). Swami Kailash Publications. (Nepali Times, #657, May 24-30, 2013):

For an insider look at what is happening to the sport of mountaineering in the Himalaya, especially on the world's highest mountain, David

Durkan's quirky new book *Penguins on Everest* may be the place to start.

Durkan is a Welsh climber who lives in Norway and has been to Nepal 35 times in the last 30 years. He used to be the editor of *Mountain Magazine*, and founded the charity, Mountain People. *Penguins on Everest* is a frontal assault on the commercialisation of mountaineering and how this has turned Everest Pvt Ltd into a product to be bought and sold like any other commodity.

The book is full of mocking references to 'the trade route' up Everest, the 'climbing theme park', 'instant ego-expeditions' which are like 'geriatric golf courses of mountaineering' and follow the 'package holiday expedition model'. No wonder, the Everest expedition industry sees free Alpine-style climbing as 'irresponsible and indefensible' because it puts mountaineers in danger. Durkan's argument is that mountaineering should be all about exploring the unknown and confronting dangers without reducing the mountain to suit the climber's safety standards. 'Climbing Everest had moved away from climbing and exploration towards individual gratification and glorification...to be a first of something,' he writes.

On the back cover flap of the book is a picture taken on the North Face of Everest a few years ago in which a long line of climbers is jumarring up a fixed rope. None of the mountaineers has an ice axe, which leads Durkan to conclude that they are not 'climbing' but 'ascending'. The 'Everest tourists' remind Durkan of penguins, hence the title of the book, with an apology to penguins 'who may feel slighted'.

Penguins on Everest is an idiosyncratic, disjointed and polemical memoir, and its stream-of-consciousness style with frequent personalized digressions may be infuriating to many readers, even those who agree with the author. Durkan makes no apologies for being judgemental about the devaluation of mountaineering, and has got

like-minded Himalayan climber Doug Scott to write a fittingly hard-hitting preface in which he laments that 'the very soul of mountaineering is under siege'. How can those climbing on fixed ropes to pre-fixed camps worthy of being called mountaineers?

The evolution of the Everest industry has impacted on the Sherpas, who form the backbone of expedition-style climbing and depend on it for their livelihood. The tectonic stress between the two styles of climbing has been building up in the 60 years since Hillary and Tenzing's first ascent, and erupted on the Western Cwm last month when Sherpas and three free climbers from Europe clashed.

The first successful British expedition on Everest in 1953 was already a harbinger of the trend. It was originally supposed to be led by explorer and climber, Eric Shipton, but such was the importance of the climb to British prestige, and the logistics of a large national expedition was so similar to a military operation, that ex-army man, John Hunt, got to lead it. The first ascent was called a 'victory', Everest was finally 'vanquished' and 'conquered'.

Even as a boy, Durkan was inspired by early explorer-climbers like Heinrich Harrer (*Seven Years in Tibet*) and Maurice Herzog (*Annapurna*) who went up unknown mountains climbing in literally uncharted territory. The book devotes a whole chapter to Herzog and his adventures on Annapurna. Perhaps the golden age of mountaineering is gone forever, but Durkan makes an impassioned plea to understand, protect and practice the innate values of mountaineering.

Marit Bakke